

Transrodnost Transfeminizam

Samo bez panike, molim! Evo nekoliko činjenica: transrodnost nije faza i neće proći, niti je greška koja se može ispraviti, niti želja koja se može zaboraviti, niti zabluda koja se može popraviti. Transrodnost je prirodno stanje. Transrođeni ljudi su normalni. Transrodnost je prirodna činjenica. I točka.

Razgovarala: Stela Jelinčić

FOTOGRAFIJA: ELSA OKAZAKI

Lady Elsa Norvald u razgovoru sa Stelom
+ najbolja frendica i very special guest iz Beča - Angel Anđel

Često su moji plan-be-tekstovi reakcija na neku frustraciju. Možda i inače prečesto podliježem inspiraciji, ali na frustraciju moje biće reagira kao da ga razboli autoimuna bolest, alergija, kao osip na sunce ili svrab na pelud. U frustraciji, iz obrambenih razloga, i meni zna nadoći napasna misao da kaznim samu sebe onako kako to rade pande ako su u zatočeništvu - da se odbijem razmnožavati. Kao zadnji izraz bunta, kao turboaktivistički čin, gotovo teroristički, jednostavno sve zajebati i neumnožiti se... Ali onda se predomislim, dozovem se pameti. Bit će možda dosta i to da se seksam samo zbog užitka, a da reprodukciju shvatim kao onaj dio te zabave koji je slučajan i uzgredan i najdosadniji...

Uglavnom, danas se draškam komentarima svekolikog pučanstva na ponašanje našeg predsjednika, na vijest kakvu Hrvati ne pamte, a hrvatinama dođe da se iz protesta odbiju razmnožavati...

Na vijest da se Josipović sastao s organizatorima *Parade ponosa*, kažu: "Zar smo se za to borili?" Kažu meni najdražu hrvatsku rečenicu, dražu i od one: "Majke, rađajte što više sinova da vam, kad neki pogine u ratu, neki i ostane!"

Obožavam taj evolucijski kontrolni mehanizam kojim se borimo za svoj svjetonazor i kad svijet ostavljamo nekom drugom. Kao kad ti roditelji za rođendan kupe bicikl, ali on i dalje ostane njihov bicikl. Žudiš da i iza tebe sve ostane po tvom. I poslige mene - Ja, a ako ne ide tako, e onda neće biti nikako. Još donedavna, znalo se čuti i: "Ja sam te napravio, ja ču te i ubiti."

Toliko o tome da se sve oko nas puno brže mijenja nego naši stavovi o tome.

A najtvrdi smo kad su u pitanju identiteti: jezični, nacionalni, vjerski, rodni, spolni. Sve to je, tobože, od boga, s tim se rađamo i o tome se nema što pitati. Nā spolni identitet od samog rođenja javna je stvar. Na prvi pogled je vidljivo radi li se o maloj glistici ili maloj crtici - o curici ili o dečiću, pa se to onda podeblja tako da se tim malim bićima svijet organizira jednim u roza, drugima u plavo. I sve drugo se počne podešavati po toj naizgled evidentnoj činjenici. Ali zna se dogoditi da se priroda pokoleba, da tvoračka ruka zadrhti, pa nekima ono što je među nogama bude u raskoraku s onim što im je među ušima, ženska duša se dogodi u muškom tijelu ili obratno. E tada, kao i uvijek kad ne bude onako kako se očekuje, nastane smak svijeta. I najmanja različitost alarmira inkvizitora, nevidljivu, kolektivnu aždaju kojom upravljuje neopipljive sile licemjerja i lažnog morala. Ne padne nam na pamet da se prilagodimo činjenicama, nego činjenice stanemo prilagođavati svojim stavovima. Jer sve je bolje od istine - ako već istina nije bolja od naše predodžbe o njoj. Takav je taj naš normabelni svijet. Svijet u kojem lječnici kada, recimo, otkriju da je tumor čudom nestao, što je rijetko ali događa se, kažu - pogrešna dijagnoza.

U Hrvatskoj će vam, recimo, HZZO platiti promjenu spola/roda, ali samo ako to nazovete socijalno-psihološki opravdanom estetskom operacijom. Recimo, napišete da želite promijeniti izgled velikih usana jer vas frustrira njihova ružnoća i zbog toga ste u životnoj opasnosti, ali nikako ne smijete napisati da biste od klitaka napravili penis ili obratno jer vam je tako priroda odredila. A nisu li i famfulje i preklapače, i ženska dlakavost, i slijepo crijevo, i celulit - prirodni? Rodni list ne dokazuje samo da si se rodio, da postojiš, nego i kakav si se rodio. Promjenu spola/roda, koja je medicinski moguća i psihološki razumljiva, ne možeš u rodnom listu registrirati, osim u rubrici *napomene*. Naime, kad HZZO, uz sve alibije, čak i pristane na operaciju, pa ne moraš ići to obaviti u Ljubljani, koja je izgleda mjesto rješavanja svih hrvatskih klerikalnih frustracija, dočekat će te birokracija. Promjena imena i promjena spola/roda tretirat će se kao naknadni, a ne temeljni upis, pa po zakonu o osobnom imenu zahtjev za promjenu imena mora biti objavljen na oglašenoj ploči tijela državne uprave kojemu je zahtjev podnesen. U roku od trideset dana sugrađani, poslovnočno dobronamerni i diskretni, na odluku o promjeni imena mogu čak uložiti i prigovor. Toliko o privatnosti i o identitetu kao privatnoj stvari.

Odgojem kao da smo pavlovljevski uvjetovani. Naučimo što su tabui, prihvativi ih i refleksnim ih ponašanjem predajemo u amanet novim generacijama.

Samo se mit i bajka opiru, oni su istiniti i kad su nevjerojatni. Po Platonu, transrodna bića su praoči i pramajke ovih današnjih *običnih*, jednostavnih, jednospolih ljudi. Ti prvi ljudi bili su spolno kompletni, dvospolni, i bilo im je super. Onda se Svevišnji nešto razlutio na njih pa ih raspolutio i porazbacao po svijetu. Te polovice smo mi. Unesrećilo nas to toliko da mi od tada sumanuto tražimo svaki svoju polovicu. Rijetko uspijevamo. Ali neke, rodno ujedinjene osobe koje su prisiljene da se spolno izdiferenciraju da bi nama koji nismo tako označeni bilo lako klasificirati ih, ti transrodni ljudi dakle, umakli su tom raspolučivanju, toj kazni bijesnog Svevišnjeg, ali dočekao ih je pakao da žive s nama, u tako lijepoj i tako našoj Hrvatskoj, transrodnoj Transilvaniji.

Zbunjuje me da vi glumite žene da biste osvojili muškarce koji ne vole žene, dok oni kojima je do muškaraca vole baš da im je ON ustvari ONA. Iako, imam i ja neko srođno osobno iskustvo - ima, naime, tih klinacija-djevaca koji bi se htjeli dokopat' pedera preko mene.

Angel: Možda su to najviše biseksualni muškarci. Moj dečko je biseksualan. I tako je on preko mene dobio baš sve što je i tražio, *the best of both worlds*, cijeli paketić.

Ilsa: Biti Ilsa me opušta, doživim taj trans-filing. Stvarno ima nešto u tom transu u koji se bacиш, izmjeni ti se percepcija, psiha. A kad sam relaksiran, nije mi baš napeto nekoga barit', što inače radim kad sam dečko pa barim gejeve. Tad sam sav pod stresom, jebote, hoćeš li mu se svidjeti, i sve to... A kao Ilsa baš idem *with the flow*, sve mi je nježno i baš uživam u toj maloj igri, u toj ljepotici... I komunikacija mi je bolja...

Angel: Ljudi priđu nama. Nije da mi nekoga barimo, nego ljudi bare nas. To je to.

Ilsa: Da, to je to. Bare nas jer smo zanimljivi i odmah uspostavio bolju komunikaciju nego na tim kavama kad ideš na dejt gdje te pitaju šta voliš u seksu... Ili ako se ideš jebat, pa opet površno upoznaš ljude na tim *one-night standovima*. Meni je bitna komunikacija, a kao Ilsa dobijem i komunikaciju i maštu i igru i na koncu se osjećam ispunjeno. Tri dana jašem na tim valovima.

Pa, jel' imaš onda seks kao Ilsa?

Ilsa: Nemam. Barem nisam imao. Nekad poslige seksa kad gejevima kažem: hoćeš li vidjeti moje štiklice, oni se useri i odu. A možda je to greška jer tad još nisam sto posto Ilsa. A i ja pogriješim kad im kažem: "Ma, znaš, ja sam ti inače transvestit". To je njima šok. Nisu pripremljeni, opet te predrasude ili koji već kurac. Eto, baš jutros, dok sam se vraćala iz grada, jutros oko sedam, kažem ja Angel: Pa šta sad, uzet ću taksi, neće nitko skužit, ne? Stvarno počnem vjerovati u to. Počnem ružičasto razmišljati. To je bit cijelog tog gej-pokreta, da misliš ružičasto. A sinoć kad smo se rastali, mi smo otišle na nečiju svadbu, nekoga nepoznatog, čuli smo muziku pa smo uletjeli, i kad su nas vidjeli, možeš si misliti... Redari su nas odmah detektirali i izbacili van. Kaže redar meni: "Ovo je privatna zabava", i grubo me uhvati za mišku. A kažem ja njemu: "Prste k sebi! I ja sam privatna osoba. I kakav si ti muškarac da dižeš ruku na ženu."

Ali tko bi uopće želio biti žensko? Radi li se samo o želji da se glumi ženu ili se želi biti žena (krajnja konzekvenca bi onda bila promjena spola). S druge strane, je li ta uloga samo zbog javnosti? Je li vam važno da vas se gleda ili intimno uživate same sa sobom u ogledalu onako kako općenito žene govore da vole biti lijepi sebi, iako ih uvijek optužujemo da se rihtaju zbog drugih. Postoji standard ljepote koji trebamo pratiti i mene to često irritira. Zapravo sam od transica došla naučiti kako čupanje, brijanje, farbanje, izbjeljivanje, tapiranje, feniranje, geliranje, lakiranje ne shvaćati toliko ozbiljno. Jer preko vaše travestije ja mogu zorno vidjeti kako me muškarci vide, kako vide ženskost. Transvestiti kao da su svjedoci s drugog svijeta - Ere, ili bolje reći erozi s onog svijeta.

FOTOGRAFIJA: DAMIAN NENADIĆ

LADY ILSA NORWIND

Ilsa: Čuj, uzimaš ulogu koju igraju one koje ti se sviđaju. To je izbor, budeš što želiš. Npr., one koje gledaju *Seks i grad ili...* Mi glumimo ono što svaka žena i glumi, glumimo idealne tipove žena. I tu je ta ljepota kad dokažeš da može biti perfektna tih dva-tri sata vani. Žene možda to ni ne kuže, možda se manje odlučuju na tu igru, a dostupna im je. Biti taj ideal njima bi bilo jednostavnije nego nama kad ih s jedne strane mediji ne bi klukali tim nekim imperativima, a s druge strane kad se one ne bi upuštale u neke emotivne igre tipične za zatvorene krugove u kojima se kreću. Jer radi se o maštici. Nije odijevanje ženske odjeće tek fizička manifestacija na razini znaka, nego je na djelu maštlanje. Ja želim biti Barbie-girl. Ne vidim tu ništa loše. Kao što bi i svaka žena htjela biti princeza. Čak volim i gledati te Disneyeve crtiće jer je to naprsto lijepo. Čak i iz sve te trivijalnosti krije se jedna mudrost. Ili je barem ja unosim u to. Nešto i postane stereotip jer je moćno. S tim se ja igram. Sa subverzijom. Upravo, što je banalnije, to je subverzivnije, jer lakše je time manipulirati. Ako osvijestiš, možeš biti Barbie, sređivanje je ritual. Počeo sam uz Angel i bojao se kako će ona to komentirati, jesam li se dobro uredila? Bilo mi je to kao u filmu *Sve o Evi...* Odjednom mala hoće biti kao mamica. Super mi je kad se šminkam uz Angel, dobijem pokoj savjet, uvijek mi pomogne. Promatram kako puši, kako se šminka, kako se kreće... Učim.

Angel: U dječjem vrtiću sam prvi put obukla haljinu. Dobro se sjećam kako su mi se smijali i kako sam plačući otisla kući. Ako se hoću srediti, sredim se. Samo ovdje u Hrvatskoj to i nije baš lako. Kao ni u austrijskom gradiću između Švicarske i Njemačke, gdje sam rođena. U Beču je već sasvim druga priča, iako i tamo te ljudi gledaju. Uvijek. I uvijek lebdi to pitanje – čujem ga ili vidim na licima cijeli život – *jel' to muško ili žensko?* Šapcu i gledaju me. Nekad me to i zabavlja, a nekad me nervira. U većini slučajeva mi je svejedno. Neka pričaju, neka nagadaju. Kad se zbune i ne znaju kako da mi se obrate, s ona ili on, često me pitaju u kojem spolu bih ja željela da mi se obraćaju. Kažem im da se opuste, neka kažu kako god hoće. To ih još i više zbuni. Iako imam i mušku stranu i mušku spolovilo, ne osjećam se kao muško zbog toga. A nisam ni žena. Nešto sam između. Moj dečko me više voli prirodnu nego kad sam našminkana i dotjerana. Ne možeš se ljubiti jer ćeš razmazati ruž, itd., itd.

Što si prigrlila od jednog, a što od drugog spola, jer ti zapravo možeš uzeti što god hoćeš.

Angel: Pišam stopečki.

Da. Ja sam se pokušala sjetiti koje bi to bile prednosti u vašem slučaju – recimo, nema celulita, nema laganja oko orgazma... Što još?

Ilsa: Dobra si vozačica... I potućeš se ako treba.

Angel: Ja se ne tučem.

Ilsa: Ali borbena jesi.

Angel: Pa moram.

Jel' piškite zajedno? To bi radile prave frendice.

Angel: Išle smo sinoć.

U koji onda odete? Muški ili ženski?

Ilsa: U ženski, naravno.

Ja odem u muški jer mi je to prkosno. I baš vam zavidim na tom pišanju stopečki. Pa možete li vi zamisliti koja je to muka čučnuti u hortenzije na Zrinjevcu, bubama slikati guzu i nesretno popiškiti hlače.

Ilsa: Meni je praznik kad žene idu piškiti u muški wc. Odgovara mi to fifti-fifti. Rijetko se uvodi kategorija trećeg spola, ispada kao da se baš

uvijek moraš odlučiti. A to je stavljanje etiketa na ljudsku psihu. Zašto bih se moral odlučiti? Zašto ne bi bilo deset spolova? To je jako fini teren po kojem možeš surfat. I oni opredjeljeniji od nas mogu to jako lijepo iznijansirati', zašto ne bi mogli? To je uvijek na osobnu dobrobit, to je rad na sebi. Spolnost je duhovnost i ne ovisi samo o tome što imаш među nogama. Sviđa mi se biti nedefiniran – jer kad se nešto definira, to je kao smrt, kao ubojstvo, kao smaknuće. I u umjetnosti su najbolja neka nedovršena djela, ne zato što nemaju kraj, nego zato što su u toj nedovršenosti ona zapravo živa. Ja nisam kao Angel, ne živim tu dvojnost formalno 24 sata, ali latentno da. Čak i kad se ne odjenem ženski, jer ne držim do tih detalja, psihološki sam dvojna (ne zdvojna) uvijek. To je neka dvospolna psika. I u odnosima s ljudima, svim ljudima, ja skužim da sam uvijek treći rod. I muškarce i žene oko sebe ja gledam iz svoje dvospolne perspektive. Nisam se htio identificirati ni s ocem ni s majkom. Na početku stav mi je bio – pustite me na miru. Imao sam osjećaj kao da život samo promatram, kao da ne sudjelujem. E, a kao Ilsa napokon sudjelujem, opustim se, naročito volim zabavljati ljudi. Dakle, vidim da ne pripadam toj podjeli ili barem onome kako su muškarci i žene to zamislili. A cure si, recimo, zamisle da imaju problema s dečkima. Ma, imaju problema s idiotima, a ne s dečkima, kužiš. Kad si srednji spol, kad ti se povjeravaju i s jedne i s druge strane, skužiš da je to zapravo jedno te isto. Svi mi ljudi, sva duhovna bića, jednako reagiramo na sve, samo netko u muškom kodu, netko u ženskom, netko u nekom trećem. Na iste načine se varu, na iste im je načine žao, na iste se načine kaju, oni samo misle da to rade na neki muški ili ženski način. U srednjoj liniji možeš kombinirati, kao da sam sebi daješ neke bodove, malo jednoj, malo drugoj strani. Toliko se to smota da se pogledam u ogledalo i upitam – tko sam? Ne živim u realitetu, osim onome da zaradim i potrošim od prvog do prvog. Kad pobijegnem u fantaziju, gubim spolni/rođeni identitet. Nekad imam osjećaj da visim u zraku. I nekako sam po tom pitanju tvrdoglav, ali ne znam iz kojeg principa. Ne znam zašto, ali uporno inzistiram na tome pa zaključujem da mi je onda valjda dobro. Možda se inatim sam sebi?

Zapravo se gej muškarac zaljubi u muškarca u vama. Je li tako?

Angel: Pa valjda, da. Ti koji se pale na transice su više *bi i hetero*. To ti je opet jedna vrsta muškaraca. Trenutno sam zaljubljena, zajedno smo dvije godine i paše mi tako. Vode nas tolerancija, razumijevanje i dobar seks... Ne varamo se. Ja flertujem. Zašto ne? Vani ogladnim, ali idem kući jesti. To je zdravo.

Ilsa: Da, *bi i hetero*. Jedan moj gej prijatelj užasava se ovoga što ja radim. A ja ga uopće ne razumijem, iako stvarno smo si jako dobr... Čemu se on ima čuditi? Onda se on ili zajebava s tim ili ne želi uopće slušati o tome, koliko god da smo intimni. Gejevi ti znaju biti ponekad više strejt od strejtera, nisu liberalni. Takvo smo društvo, oponašaju se koncepti na koje smo navikli, u kojima smo odgojeni. A pravila nekog liberalizma i slobode – seksualne, spolne ili kakve druge – nigdje nisu propisana, ni u Glasu končila, ni u Red Carpetu, ni na Dnevniku. Kad se desi ljubav, preuzimaju se obrasci koje si odgojem usvojio i misliš da je to moguće jedino tako. Ja, recimo, ne bih trpio posesivne. Na početku veze ja kažem da ga volim, ali da ja moram imati par izleta, da moram flertovati... I to nisu emocionalne prevare. I to je manja tiranija nego nekoga posjedovati u potpunosti. Užavavam se toga da me netko posjeduje. Ma, ja bih mu zube razbila. Ne volim oponašanje koncepata u kojima su živjeli naši roditelji. I nasilnicu i žrtve kopiraju svoje patrijarhalne uzore. I to je, kao, super zabavno?

I ja stalno flertujem. Mislim da flertujem i sad s vama.

Ajmo sad malo o odijevanju. Kad navučete žensku obleku, vama, naravno, nije cilj prevariti, jer onaj tko je s vama zna o čemu se radi. Na kraju krajeva, svi se mi zapravo maskiramo – jedni u žene, ostali u kojesta drugo što nisu. Ali zašto je potrebno otici u suprotnost da bi se protivilo svoj identitet?

Ilsa: Znaš, ja kad postajem Ilsa, to mi je kao da dođem kući. Ništa ne propitujem, dođem se dobro osjećati i odmoriti. To mi je kao kad uplatim

FOTOGRAFIJA: DAMIAN NENADIĆ

ANGEL ANAL

neko turističko putovanje i onda uživam u ljepotama tog prostora. Ne gledam unazad u identitet koji ostavljam. Što da radim problem kad ču se vratiti... Čim mi se šminka skine, opet sam tu, i opet sam to ja. Odem u Ilsa da zaplovim u egzotiku. Meni travestija nije kriza identiteta. Što da trošim energiju sipajući stalno iz jedne posude u drugu, non-stop se analizirajući: aha, ovdje imam dva deci muškarca, a tri milititra žene. To je pomiješano i to je moj identitet. Kad sam bio mlađi, događalo se da se malo borim s tim. Navljaо sam više za mušku stranu, ali sva ta razmišljanja bila su mi jako stresna... Pitao sam se i zašto ne mogu biti kao drugi, kao "normalni", a onda sam skužio da sva ta dvoumljenja samo proizvode frustraciju, čisto nasilje, pa sam prestao sebe preispitivati i vagati. Kad mi nešto ne čini dobro, ja to ostavim. Ne želim patnju, ne pripadam patnji, pa zašto da si je navlačim na glavu. Ali onda čujem Ilsin glas: *Ma to je baš super, hajde, idemo se zabavljati!* To vaganje je kao da ti netko da premalo odijelo i kaže: Opusti se. I još ti ga netko drugi sašije... E, jedino da mi Angel sašije premalo odijelo... Onda bih patila – za modu.

Angel: Ne bi jela!

Ilsa: Ne bih.

Angel: Angel se "rodila" u Beču. *In heaven.* Krenulo je sa šminkanjem, sa štiklicama... Angel se bavi modom i krpicama. Ima svoj label, *Transformation*. Šijem haljine i sebi i drugima, a kad se sredim – doživim taj neki ideal. Kao i žena kad se sredi za dejt... Želiš se nekome svidjeti pa se *nacrtaš*, pomalo i pretjeraš... Ima tu i opasnih stajlinga: i dominacije, i poslovne žene, i Beyonce, i tako, pogledaj na myspace/angelanal ili na www.transformationbyangel.com.

A što vi mislite o rođnoj korektnosti - doktor/ica... Kod vas to možda i nije potrebno? Svakodnevno ste izložene čuđenju i zbumjenosti okoline. Zabavlja li vas to? Kako reagirate na one koji su šokirani, a kako na one koji hine normalnost.

Ilsa: Ma to su gluposti. Na lažnoj korektnosti inzistiraju oni najzbunjenniji ili oni koji se tek potvrđuju. To je jebanje u mozak i baš me zanima tko se toga sjetio. Mislim da je to bilo zbog oglasa u novinama – da se naplati i taj dodatak slova – tražimo doktora/icu, radnika/icu, blagajnika/icu. I osim toga, žene se ne mogu oslobođiti svog muškog dijela pa se na papiru prijećaju da su doktorice, šefice, profesorice. Kako da se mene onda naziva? To je silovanje. Najlakše se uvrijediti, to ja uvijek kažem. Ne podnosim licemjerje, dvoliočnost, dvostrukе standarde. Ako ćemo pisati doktor i doktorica, onda ozakonite i posvajanje djece u gej vezama, onda prestanite zadirati u osobne slobode pojedinca... Principi me najviše ljute. U Zagrebu smo jako usamljene. Zagreb treba uvoziti transice. I mi smo uvezene. Ovdje tradicija travestije ne postoji. Beč ima tradiciju, Budimpešta ima jaku scenu... Toga ima svugdje osim u Zagrebu. Ne smeta meni što sam poseban. Biti normalan uopće nije teško. Ima ona narodna – da si normalan, već bi poludio. Zar nam svima ponekad ne dosadi realnost?

Angel: U drugim kulturama, u Brazilu, na Tajlandu, u Indiji i Polineziji, to je sasvim normalno. Čak kažu da je sreća u familiji ako imaju transrodno dijete.

Da, robovi smo crno-bijelog svijeta, a tek da se liberalnim prikazujemo kunemo se u neka cvjeta tisuću cvjetova. Još donedavna je i bipolarni pogled na svijet, pa tako i na rod, bila mišolovka naših skučenih duša. Zar nije Zapad još donedavna jedva priznavao i ljudsko dostojanstvo žene koja je tek nešto kao od rebra reciklirani muškarac... Kao, muškarac je artefakt kreativnog božjeg nadahnuća, a žena tek inženjerska, tehnicistička rabota božanskog praktičkog uma. I taman se nekako pomirilo s tim crnim vragom opsjednutim muškarčevim alteregom, kadli krene lavina svih zamislivih kombinacija koje se mogu izvesti iz permuntiranja što realnog što imaginarnog broja dva. Predivno jednostavni mono-polni svijet odjednom postade bi-polni pakao, a onda multi-polni kaos.

Ilsa: Kao emotivno biće ne mogu pristati na svijet u kojem je muško i žensko strogo odijeljeno, oni su samo oblik zaustavljene energije. Daleko sam od ideala žene koja je više od žene, ali ovo društvo nas odgaja da je sloboda ekskluzivna i da se sankcionira, uživa se u mentalnim bordelima ili nevidljivim duhovnim utočištima. Ja mogu ostati svoja i druge usrećivati... Mogu biti i drolja, ali ako sam to ja, sretna sam. Igranje uloga je zabavno. Kad razmišljam o sebi, sigurno znam da sam se odlučila roditi upravo takva kakva jesam. Razmišljam i osjećam ženski, prepoznajem muški i ženski princip i želim mogućnost transformacije, želim biti svoja, biram svoje nekonvencionalno postojanje. Uvijek sve počne u najranijem djetinjstvu kad te počinju spolno definirati i nametati stereotipe, a ja se tvrdoglavu nikako nisam željela poistovjetiti s ulogama koje su mi nametali. Užasavam se zadanih uloga, definiranih oblika. Na svom transrodnom oblaku uvijek sam bila sretna i želim ponovo stvoriti okolinu u kojoj sam se rodila, a nailazim samo na sankcije, tabu, osudu i mržnju. Seksualnost treba oslobadati, a ne nametati koncepte. Koncepti uvijek vode u očaj, oni se trebaju rušiti, seksualnost je kreacija, a svi smo seksualna bića od iskre prve svijesti, od najranijeg rođenja... Nas ne čini rod, mi odlučujemo kako ćemo voljeti i komunicirati, spolni organi su samo sredstvo. Uskladimo svoje partiture, pa će i instrumenti skladno zvučati i možda ovaj svijet dovedemo do velikog zajedničkog orgazma. Zašto vladaju dogme, autoriteti i strahovi od sebe samih, a ne šarenici i sretni pojedinci? Ja želim sebi biti lijepa i komunicirati s izvanrednim pojedincima. Zašto ljudi ne vole *drag queens* u gej-paradama? Ja sam manjina u manjini. Lijepi ljudi su sretni ljudi, naravno i obrnuto. Mrziti je lako i zavodljivo, razumijem ih, ali voljeti znači biti jedno s duhom. Ja jesam žensko jer sanjam o muškarcima, i nije bitno jesu li gej ili hetero, prema njima osjećam emotivnu glad, ali zadovoljava me i frivolan odnos ili samo seks. Oni vide da svršim, ali ja ipak glumim, u biti ja se igram, volim svoju ulogu, želim proživjeti te emotivne poruke koje dolaze iz mog svijeta, jedne daleke transrodne Transilvanije. Ja sam Ilsa, i jedino da Ilsa iskreno sam sretna i zadovoljna.

Kako mi olako riječima mijenjam rod pa planetu olako postane planet, bojište bojišnica, a starinsko auto i biciklo postanu s vremenom muškarčine. Kako se olako pretvaramo da smo ono što nismo, da skrivamo ono što jesmo. Kako je licemjerje ugrađeno u sve etičke pore naših kultura. Kako smo se u svijetu u kojem ne postoji ništa čvrsto, nego je sve fluidno i relativno, zainatili da je crno-bijela struktura jedina, jer da je od boga, i da je to busija iz koje nema izvirivanja ako ti je do glave. Kako smo hrabro liberalno otvoreni prema nečemu što jedino ne može biti – da sve bude kako je bilo, da su konstelacije nenarušive. Pa čak kad nešto i priputimo u javni vidokrug, kodiramo ga opet bipolarno – ako već mora i gej, onda može samo strejt i gej, nešto treće ne dolazi u obzir. Transrođno! Sačuvaj bože! Ima da se bude spolno fiksiran, sve drugo je tabu.

Ideja da su spol i rod nepromjenjivi zapravo je laž, protuprirodni blud s istinom kojemu nas podučavaju od obitelji do crkve, od osnovne škole do škole stranih jezika. Ako je nešto rijetko, ne znači da ne postoji. I jurističko pravo i dostojanstvo pojedinca zahtijevaju da izvucemo glave iz pijeska, da uvažimo realnosti. Nitko nema prava prirodi propisivati paradigme.

Ilsa: Za razliku od transrodnog čovjeka, upravo društvo pokušava biti hermafrodit, do struka sekularno, od struka crkveno, i onda nastaje frustrirano čudovište, a ne neki ideal koji ujedinjuje muški i ženski pol. Zašto ne preuzeti dio nečje osobnosti ako nas ona privlači. Problemi svijeta su seksualne prirode, ali zapitajmo se zašto. Je li problem među nogama ili u glavi, uvijek se razmišlja kako druga strana radi one stvari, a nikad kako druga strana ljubi i razmišlja. Zar od majke naslijedujemo samo patrijarhat i ništa od njezinu ženskog principa, pa kakav je to onda odgoj? Potiskujemo svoju prirodu i onda u šarenilu svijeta vidimo Gorgonu, zbog straha kojim skamenjujemo sami sebe – jer usađuju nam u mozak onu famoznu rečenicu: *A što će svijet misliti o tome. Ma koji svijet?* Dosta je sukoba na potrošenim seks-tabuima. Mora se smjeti plakati na kraju filma, neovisno o spolu.